

OSNOVNA ŠOLA NAZARJE
Zadrečka cesta 37, 3331 Nazarje

MLADI RAZISKOVALCI ZA RAZVOJ ŠALEŠKE DOLINE

RAZISKOVALNA NALOGA

VPLIV ŠPORTA NA UČNI USPEH

Tematsko področje: PSIHOLOGIJA IN PEDAGOGIKA

Avtorja:
Eva Remic, 9. razred
Urška Plaznik, 9. razred

Mentorica:
Nataša Krk, prof. matematike in proizvodno tehnične vzgoje

Somentorica:
Mateja Tevž Srčič, PU matematike in fizike

Nazarje, 2008

Raziskovalna naloga je bila opravljena na Osnovni šoli Nazarje.

Mentor: Nataša Krk, prof. matematike in proizvodno tehnične vzgoje

Somentor: Mateja Tevž Srčič, PU matematike in fizike

Datum predstavitve: april 2008

KLJUČNA DOKUMENTACIJSKA INFORMACIJA

ŠD Osnovna šola Nazarje, 2007/2008

KG učni uspeh / šport

AV PLAZNIK, Urška / REMIC, Eva

SA KRK, Nataša / TEVŽ SRČIČ, Mateja

KZ 3331 Nazarje, SLO, Zadrebka cesta 37.

ZA Osnovna šola Nazarje

LI 2008

IN VPLIV ŠPORTA NA UČNI USPEH.

TD raziskovalna naloga

OP V, 20 s., 8 tab., 4 graf., 2 pril.

IJ sl

JI sl

AI Namen raziskave je bil pridobiti informacijo o vplivu športa na učni uspeh. V okviru raziskave so učenci razdeljeni v tri kategorije: nešportniki, ki se ukvarjajo s športom le v okviru šolske obveze, rekreativni športniki, ki se ukvarjajo s športom tudi izven šolske obveze, vendar ne trenirajo pri kakšnem športnem klubu, in aktivni športniki, ki trenirajo v kakšnem športnem klubu in se tudi sicer ukvarjajo s športom. Glavni cilji naloge so bili ugotoviti, kako je z učnim uspehom učencev športnikov, rekreativnih športnikov in nešportnikov, ter kateri aktivni športniki/športnice imajo boljši in kateri slabši učni uspeh. Podatki so zbrani s pomočjo anketnega vprašalnika učencev zadnje triade vseh šol Zgornje Savinjske doline in intervjujev trenerjev v klubih, kjer učenci trenirajo. Odgovori so statistično obdelani, rezultati pa prikazani v obliki tabel in grafov. Rezultati raziskave so pokazali, da imajo rekreativni športniki v povprečju najboljše učni uspeh, sledijo jim aktivni športniki, najslabši učni uspeh pa imajo nešportniki. Med aktivnimi športnicami imajo najboljše učni uspeh rokometarice, najslabšega tiste, ki se ukvarjajo z borilnimi veščinami. Med aktivnimi športniki pa imajo najboljše učni uspeh košarkarji in najslabšega nogometarji. Večina trenerjev je mnenja, da šport (aktiven ali rekreativen) pozitivno vpliva na učni uspeh, saj si s športom otrok krepi vzdržljivost in vztrajnost ter pridobiva delovne navade, kar pa se odraža tudi na drugih področjih.

KEY WORD DOCUMENTATION

ND Osnovna šola Nazarje, 2007/2008

CX learning efficiency / sport

AU PLAZNIK, Urška / REMIC, Eva

AA KRK, Nataša / TEVŽ SRČIČ, Mateja

PP 3331 Nazarje, SLO, Zadrečka cesta 37.

PB Osnovna šola Nazarje, Zadrečka cesta 37, 3331 Nazarje

PY 2008

TI INFLUENCE OF SPORTS ACTIVITY ON LEARNING EFFICIENCY.

DT research work

NO V, 20 p., 8 tab., 4 fig., 2 app.

LA sl

AL sl/en

AB The purpose of the study is to provide knowledge about the influence of sports activity on learning efficiency. In the practical part of the survey students were categorized in three groups, such as: non-sportive students, performing obligatory sports at school, recreational sportsmen, who do sports without the frame of school as well, but are not the members of any sports club; and active sportsmen who beside being the members of sports clubs do some recreational sports. The primary aims of the study are to ascertain how sports activity influences learning efficiency of active sportsmen, recreational sportsmen and non-sportive students, and to investigate their achievements and results at school. The data were collected by means of questionnaires given to the Zgornja Savinjska dolina primary schools students of the third triad, as well as by interviews of their trainers at sports clubs concerned. The responses were statistically processed, and the results are exposed in the form of tables in graphs. The results of the research clearly indicate that, generally speaking, recreational sportsmen achieve the best learning success, compared to active sportsmen and non-sportive students, who achieve the worst learning efficiency. Among active sportswomen, handball players achieve the best results at school, whereas the girls who do fighting sports, achieve the worst results. Among active sportsmen, the best results are achieved by basketball players, while football players achieve the worst results at school. The majority of trainers agree with the idea that sports (either active or recreational) improves learning efficiency. Through sports, students enhance powers of endurance and perseverance, and they also develop work habits, which has a positive impact on the other spheres of life.

KAZALO VSEBINE

KLJUČNA DOKUMENTACIJSKA INFORMACIJA.....	II
KEY WORD DOCUMENTATION.....	III
KAZALO VSEBINE.....	IV
KAZALO TABEL.....	V
KAZALO GRAFOV.....	V
KAZALO PRILOG.....	V
1 UVOD.....	1
2 PREGLED OBJAV.....	2
2.1. Šport, športnik.....	2
2.2 Učni uspeh.....	2
2.2.1 Definicija učnega uspeha.....	2
2.2.2 Dejavniki učne uspešnosti.....	2
2.2 Pregled dosedanjih objav.....	3
3 METODOLOGIJA.....	5
3.1 Raziskovalna metoda.....	5
3.2 Raziskovalni vzorec.....	5
3.3 Postopki zbiranja podatkov.....	5
3.4 Postopki obdelave podatkov.....	5
3.5 Spremenljivke.....	5
4 REZULTATI IN RAZPRAVA.....	6
4.1. Število aktivnih športnikov, rekreativnih športnikov in nešportnikov.....	6
4.2. Učni uspeh nešportnikov, rekreativnih športnikov in aktivnih športnikov.....	7
4.3. Čas rekreativnega ukvarjanja s športom v povezavi z ucnim uspehom.....	9
4.4. Učni uspeh aktivnih športnic po panogah.....	10
4.5. Učni uspeh aktivnih športnikov po panogah.....	10
5 ZAKLJUČEK.....	12
6 POVZETEK.....	13
7 ZAHVALA.....	14
8 PRILOGE.....	15
9 VIRI IN LITERATURA.....	21

KAZALO TABEL

Tabela 1: Število aktivnih športnikov, rekreativnih športnikov in nešportnikov	6
Tabela 2: Učni uspeh nešportnikov	7
Tabela 3: Učni uspeh rekreativnih športnikov.....	8
Tabela 4: Učni uspeh aktivnih športnikov.....	8
Tabela 5: Čas rekreativnega ukvarjanja s športom v povezavi z učnim uspehom pri deklicah	9
Tabela 6: Čas rekreativnega ukvarjanja s športom v povezavi z učnim uspehom pri dečkih	9
Tabela 7: Učni uspeh aktivnih športnic po panogah	10
Tabela 8: Učni uspeh aktivnih športnikov po panogah	10

KAZALO GRAFOV

Graf 1: Število aktivnih športnikov, rekreativnih športnikov in nešportnikov v %	6
Graf 2: Učni uspeh nešportnikov v %	7
Graf 3: Učni uspeh rekreativnih športnikov v %.....	8
Graf 4: Učni uspeh aktivnih športnikov v %	9

KAZALO PRILOG

Priloga 1: ANKETA	15
Priloga 2: INTERVJUJI S TRENERJI.....	17
a) Gorazd Sotošek – Odbojkerski klub KLS Ljubno	17
b) Primož Jelšnik – Košarkarski klub Nazarje	17
c) Jaka Mikek – Rokometni klub Nazarje	18
d) Danilo Golob – Nogometni klub Velenje	18
e) Tomislav Stanković – JU-JITSU klub »SAMURAJ« Gornji Grad	19

1 UVOD

Sva dobri športnici in hkrati dobri učenki. Zavedava se pozitivnega vpliva športne aktivnosti na telesni in motorični razvoj. Da je aktivno gibanje eden izmed najpomembnejših preventivnih dejavnikov pred pojavom raznih bolezni in ortopedskih primanjkljajev, nama je prav tako znano. O pozitivnem vplivu gibalne aktivnosti na pozitivno samopodobo sva prav tako že slišali. Kako pa šport vpliva na učni uspeh? To je bilo vprašanje, ki je rodilo idejo za temo raziskovalne naloge.

Ali se mladi ukvarjajo s športom med prostim časom? Koliko se jih ukvarja s športom in koliko se jih ne? Ali gresta šola in šport z roko v roki? Kaj pa športni klubi in šola? Ali sem lahko dober športnik in hkrati dober učenec? Kateri šport je med mladimi najbolj priljubljen? Koliko učencev trenira? Vsa ta vprašanja so se nama porajala pred nastankom in med nastankom raziskovalne naloge.

Postavili sva naslednje hipoteze:

Aktivni športniki imajo v povprečju najboljši učni uspeh.

Med aktivnimi športnicami imajo najboljši učni uspeh odbojkarice, najslabšega pa učenke, ki trenirajo borilne veščine.

Med aktivnimi športniki imajo najboljši učni uspeh učenci, ki trenirajo roket, najslabšega pa nogometaši.

Oblikovali sva anketni vprašalnik, anketirali učence zadnje triade osnovnih šol Zgornje Savinjske doline in naknadno opravili še intervjuje s trenerji športnih klubov, kjer učenci trenirajo.

2 PREGLED OBJAV

2.1. Šport, športnik

Šport je človekova dejavnost za krepitev telesne in psihične zmogljivosti, tekmovanje ali razvedrilo. Obsega vsako telesno dejavnost, ki je v bistvu igra in vsebuje možnosti boja samega s seboj, z drugimi ali s prvinami narave. (Enciklopedija Slovenije, ZV. 13, 1999)

Pojem šport opredeljuje tri osnovne oblike človekove dejavnosti:

- športna vzgoja, kjer je poudarek na motoričnem izobraževanju in igrivosti,
- športna rekreacija, kjer je poudarek na ohranjanju in izboljšanju zdravja, sprostitvi, druženju,
- tekmovalni šport, kjer je poudarek na treniranju z željo po doseganju rezultata.

Športnik / športnica je oseba, ki se ukvarja s športom. Glede na definicijo pojma športnik so vsi učenci športniki, saj so se »prisiljeni« ukvarjati s športom v okviru šolske obveznosti. Dejstvo pa je, da se izven šolske obveznosti nekateri sploh ne ukvarjajo s športom, nekateri zgolj rekreativno, so pa tudi tisti, ki trenirajo v kakšnem športnem klubu.

V okviru raziskave so anketirani učenci opredeljeni kot nešportniki, rekreativni športniki in aktivni športniki. Nešportniki se ukvarjajo s športom le v okviru šolske obveze, rekreativni športniki se ukvarjajo s športom tudi izven šolske obveze, vendar ne trenirajo pri kakšnem športnem klubu in aktivni športniki, ki trenirajo v kakšnem športnem klubu in se tudi sicer ukvarjajo s športom.

2.2 Učni uspeh

2.2.1 Definicija učnega uspeha

Definicija učne uspešnosti ni tako enostavna, še posebej, če se zavedamo njene dvojne razsežnosti. Prva je objektivna, ki se nanaša na učenčeve ocene in kaže njegovo stopnjo prilagojenosti na šolsko delo. Druga dimenzija je subjektivna, pri čemer gre za lastna stališča in občutenja svojega uspeha oziroma neuspeha, kot tudi stališča drugih (staršev, sošolcev, vrstnikov, učiteljev..). Na primer: če je za starše nižja otrokova učna uspešnost pričakovana, je tudi otrok ne bo dojemal kot neuspeh in tudi nasprotno; ne bo vsak učenec dojemal odličnega uspeha kot uspeh sam po sebi (Kobal, 2000)

Raziskava opredeljuje učni uspeh kot splošni učni uspeh, ki pomeni povprečno oceno vseh učnih predmetov ob koncu šolskega leta.

2.2.2 Dejavniki učne uspešnosti

Dejavnikov učne uspešnosti je toliko, kot je njenih opredelitev. Do dokaj popolne, zaokrožene klasifikacije dejavnikov učne uspešnosti so prišli na osnovi metaanalize 260 raziskav učnega uspeha v ZDA, in sicer so jih razdelili na:
Neposredne dejavnike:

- a) značilnost učencev (sposobnosti, predznanje, psihofizične lastnosti, čustvene in vedenjske značilnosti...),
- b) dogajanje v razredu (pravila vedenja in komunikacije, metode preverjanja in poučevanja, sodelovanje med učitelji in učenci...),
- c) domače razmere (socialno-ekonomski status družine, podpora staršev, zunajšolske dejavnosti, vrstniki);

Posredne dejavnike:

- a) kurikularno načrtovanje in izvajanje pouka (izbor vsebin, učnih metod in oblik, oblike individualizacije, diferenciacije oziroma grupiranja učencev, razpoložljiva učna tehnologija in učbeniki, sistem ocenjevanja in sporočanja rezultatov, velikost razreda, integracija otrok s posebnimi potrebami);
- b) dejavniki s strani šole (način vodenja in odločanja, šolska klima, odnosi med učitelji, skupno načrtovanje, velikost šole, pravila za vzdrževanje reda in discipline, priznavanje dosežkov);
- c) šolska politika v nekem družbenem okolju (šolski sistem, način upravljanja in odločanja, sistem preverjanja znanja, izobraževanja učiteljev...). (Požarnik 2003)

2.2 Pregled dosedanjih objav

Ukvarjanje s športom oziroma športna aktivnost naj bi slehernemu posamezniku predstavljala pomemben del njegovega življenja. Šport je sredstvo, ki vpliva na celovito ravnovesje človeka in je odlična protiutež vsakdanjim naporom in delovnim obveznostim, hkrati pa zagotovo koristno vpliva na človekovo duševnost. To potrjujejo številne raziskave, ki dokazujejo, da športna aktivnost res pripomore k izboljšanju kakovosti življenja. Seveda so iz tega izvzete posamezne oblike vrhunškega športa, ki v nekaterih panogah postaja nezdrav in problematičen in tako poleg pozitivnih s seboj prinaša tudi negativne vplive (uporaba nedovoljenih poživil, možnost nastanka različnih poškodb, veliki psihološki pritiski...). (Škreblin 2006)

Dober učni uspeh ne zahteva zgolj intelektualnih spretnosti oziroma visoko stopnjo kognitivnega razvoja, temveč tudi emocionalno in socialno zrelost, telesno vzdržljivost in dobro razvite motorične sposobnosti. Posamezne spretnosti in sposobnosti različno vstopajo v ospredje pri posameznih predmetih, vsebinah in načinih dela in se združujejo v celoto v rezultatu splošnega letnega šolskega uspeha./.../

Študija je pokazala, da z naraščanjem pogostnosti otrokove gibalne aktivnosti v prostem času narašča tudi delež otrok z višjim šolskim uspehom in upada delež otrok s slabšim uspehom. To je najbolj vidno pri odličnjakih. Največ odličnjakov (45%) je namreč med vsakodnevno gibalno in športno aktivnimi. Odstotek odličnjakov z upadanjem pristočasne gibalne aktivnosti kontinuirano upada in doseže najnižjo, razpolovljeno vrednost pri otrocih, ki so se označili, da v prostem času niso nikoli gibalno aktivni (23,9%). Med gibalno neaktivnimi je največ učencev z dobrim učnim uspehom (34,1%). Prav tako lahko učence z nezadostnim in zadostnim učnim uspehom najdemo v največjem obsegu (9,1%) med gibalno povsem neaktivnimi. Zlasti očiten preskok v povečanju deleža otrok z boljšim šolskim uspehom (odličen, prav dober) ter zmanjšanju deleža otrok s slabšim šolskim uspehom (dober, zadosten, nezadosten) je viden med neredno in redno aktivnimi (vsaj dvakrat na teden) v prostem času. (Zurc 2006)

Ugotavljam, da tisti učenci, ki imajo visok nivo razvitosti motoričnih sposobnosti, dosegajo boljši učni uspeh. Dobre motorične sposobnosti pa so v prvi vrsti odvisne od genetskega koda in pravilnega gibalnega razvoja v otroški dobi, ki je pogojen s pravilnim mikro in makro okoljem. (Seles 1994)

3 METODOLOGIJA

3.1 Raziskovalna metoda

Do zastavljenega cilja sva prišli s pomočjo opisne, ne eksperimentalne metode. Podatke sva poiskali v teoriji in v praksi preverili obstoječe stanje.

Preverili sva hipoteze, ki sva jih postavili na začetku raziskovalne dejavnosti in prišli še do drugih zanimivih ugotovitev.

3.2 Raziskovalni vzorec

Vzorec je neslučajnostni, vzet iz konkretne populacije sedmih, osmih in devetih razredov OŠ Nazarje, OŠ Mozirje, OŠ Rečica ob Savinji, OŠ Ljubno ob Savinji, OŠ Luče in OŠ Frana Kocbeka Gornji Grad. V raziskavo je bilo zajetih 498 učencev .

3.3 Postopki zbiranja podatkov

Podatke sva zbirali s kvantitativno in kvalitativno tehniko. Uporabili sva anketni vprašalnik, v večini zaprtega tipa (Priloga št. 1) za učence, ter delno standardiziran intervju (Priloga št. 2) za trenerje, ki je bil opravljen po obdelavi anket.

Zbiranje podatkov je potekalo od decembra 2007 do februarja 2008.

3.4 Postopki obdelave podatkov

V obdelavo sva vključili vse pravilno izpolnjene ankete. Zbrane podatke sva statistično obdelali ročno in jih s pomočjo Excela predstavili v grafih in tabelah ter jih ubesedili s svojimi komentarji in komentarji trenerjev.

3.5 Spremenljivke

Seznam spremenljivk:

- spol,
- učni uspeh,
- povprečen učni uspeh,
- ukvarjanje s športom (nešportnik, rekreativni športnik, aktivni športnik),
- čas ukvarjanja s športom,
- vrsta športa.

4 REZULTATI IN RAZPRAVA

4.1. Število aktivnih športnikov, rekreativnih športnikov in nešportnikov

Rezultate sva dobili po obdelavi ankete, ki sva jo izvedli na OŠ Nazarje, OŠ Mozirje, OŠ Rečica ob Savinji, OŠ Ljubno ob Savinji, OŠ Luče in OŠ Frana Kocbeka Gornji Grad. V raziskavo je bilo zajetih 498 učencev.

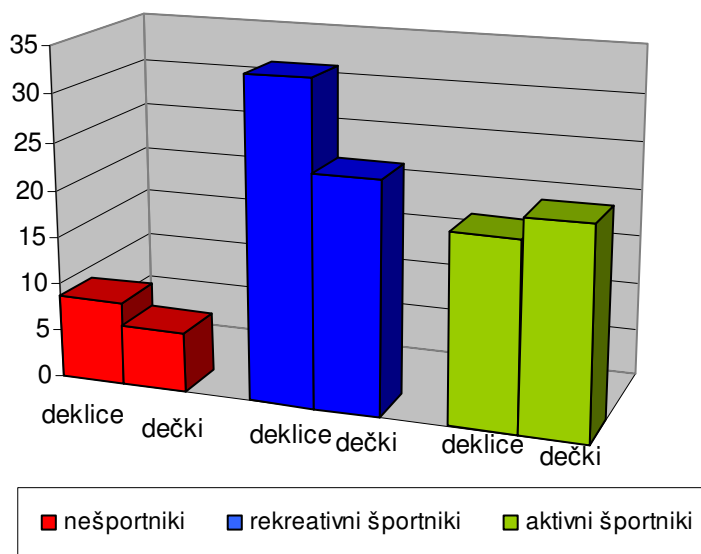
Vzorec anketirancev je velik, gledano po športnih panogah aktivnih športnikov pa ne dovolj, zato sva po obdelavi anket izvedli še intervjuje s trenerji in pridobljene podatke podkrepili tudi z njihovimi komentarji. Intervjuji so v celoti objavljeni v Prilogi 2.

Tabela 1: Število aktivnih športnikov, rekreativnih športnikov in nešportnikov

	nešportniki	rekreativni športniki	aktivni športniki
deklice	44	152	78
dečki	31	105	88
skupaj	75	257	166

Kot je mogoče razbrati iz zgornje tabele, je največ rekreativnih športnikov, in sicer več kot polovica anketirancev (51,6%). Sledijo jim aktivni športniki (33,3%), najmanj pa je nešportnikov (15,1%).

Graf 1: Število aktivnih športnikov, rekreativnih športnikov in nešportnikov v %



Iz grafa je razvidno, da je med anketiranimi največ deklic, ki se rekreativno ukvarjajo s športom (30,5%), sledijo jim dečki rekreativni športniki (21,1%), dečki aktivni športniki (17,7%), deklice aktivne športnice (15,6%), deklice nešportnice (8,8%), najmanj pa je dečkov nešportnikov (6,3%).

Zanimivo je, da je med nešportniki in rekreativnimi športniki več deklic kot dečkov, med aktivnimi športniki pa je več dečkov kot deklic.

4.2. Učni uspeh nešportnikov, rekreativnih športnikov in aktivnih športnikov

Z anketo sva želeli izvedeti, kakšen je povprečni učni uspeh nešportnikov, rekreativnih športnikov in aktivnih športnikov.

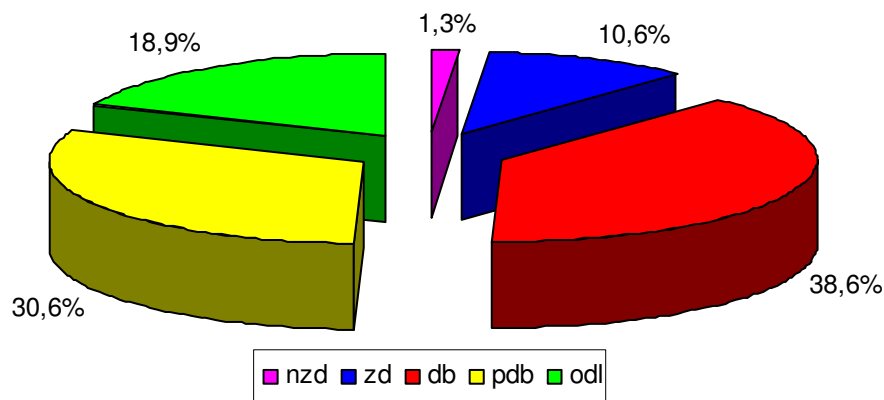
Tabela 2: Učni uspeh nešportnikov

	nzd	zd	db	pdb	odl	\bar{x}^*
deklice	1	3	13	18	9	3,70
dečki		5	16	5	5	3,32
skupaj	1	8	29	23	14	3,55

* = povprečen učni uspeh

Iz Tabele 2 je razvidno, da imajo v primerjavi med spoloma, pri nešportnikih boljši povprečni učni uspeh deklice, in sicer 3,7. Dečki pa imajo povprečni učni uspeh 3,32. Skupen povprečni učni uspeh pa znaša 3,55.

Graf 2: Učni uspeh nešportnikov v %



Graf 2 nam prikazuje, da je med nešportniki največ dobrih učencev (38,7%), sledijo jim prav dobri (30,6%), odlični (18,8%), zadostni (10,6%) in nazadnje nezadostni (1,3%).

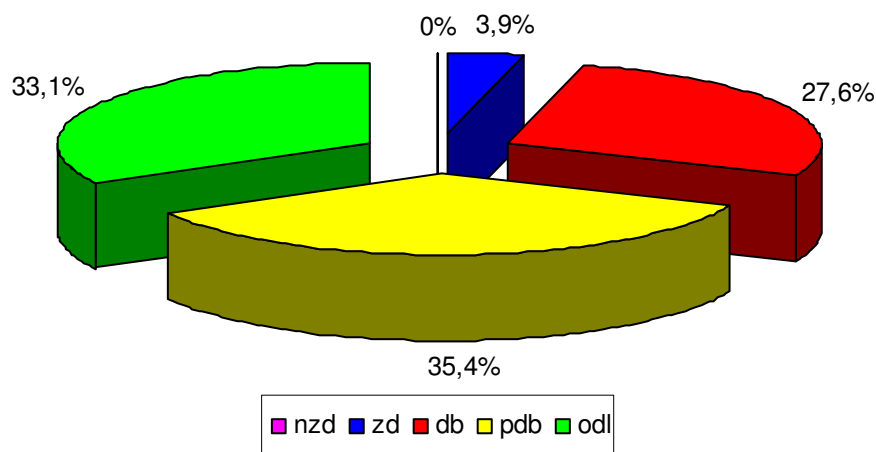
Tabela 3: Učni uspeh rekreativnih športnikov

	nzd	zd	db	pdb	odl	\bar{x}^*
deklice	0	2	33	52	65	4,18
dečki	0	8	38	39	20	3,68
skupaj	0	10	71	91	85	3,98

* = povprečen učni uspeh

Tabela 3 nam prikazuje, da imajo v primerjavi med spoloma pri rekreativnih športnikih deklice še vedno boljši povprečni učni uspeh kot dečki. V povezavi s Tabelo 1 pa lahko trdimo, da imajo rekreativni športniki boljši povprečni učni uspeh kot nešportniki.

Graf 3: Učni uspeh rekreativnih športnikov v %



Graf 3 kaže, da je med rekreativnimi športniki največ prav dobrih učencev (35,4%), nato odličnih (33,1%), pa dobrih (27,6%) in nazadje zadostnih (3,9%). Nezadostnih učencev med anketiranimi rekreativnimi športniki ni bilo.

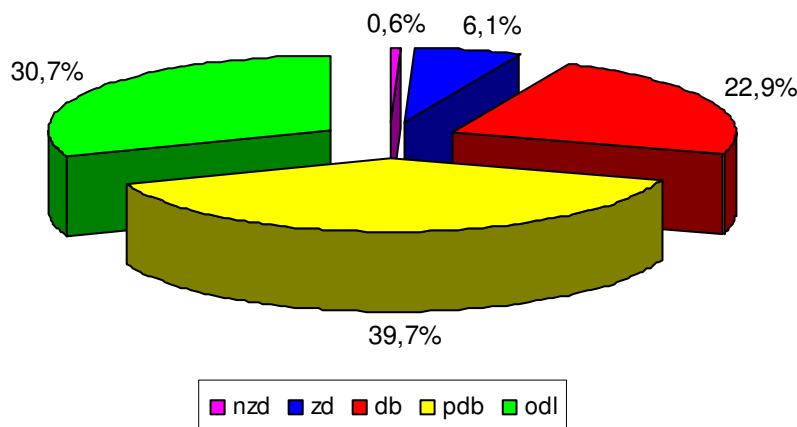
Tabela 4: Učni uspeh aktivnih športnikov

	nzd	zd	db	pdb	odl	\bar{x}^*
deklice	1	1	17	28	31	4,12
dečki	0	9	21	38	20	3,78
skupaj	1	10	38	66	51	3,94

* = povprečen učni uspeh

Tudi Tabela 4 prikazuje, da imajo v primerjavi med spoloma deklice aktivne športnice boljši učni uspeh kot dečki aktivni športniki. V primerjavi s Tabelo 1 in Tabelo 2 pa se izkaže, da je povprečni učni uspeh aktivnih športnikov sicer višji kot povprečni učni uspeh nešportnikov, vendar pa je nižji kot povprečni učni uspeh rekreativnih športnikov. Zaradi takšnih rezultatov morava hipotezo **«Aktivni športniki imajo v povprečju najboljši učni uspeh.»** ovreči.

Graf 4: Učni uspeh aktivnih športnikov v %



Iz Grafa 4 je mogoče razbrati, da je med aktivnimi športniki največ prav dobrih učencev (39,7%), nato odličnih (30,7%), dobrih (22,9%), zadostnih (6%), najde pa se tudi nezadosten (0,6%).

4.3. Čas rekreativnega ukvarjanja s športom v povezavi z učnim uspehom

Tabela 5: Čas rekreativnega ukvarjanja s športom v povezavi z učnim uspehom pri deklicah

	nzd	zd	db	pdb	odl	\bar{x}^*
Od 1 do 2 uri	0	2	3	11	10	4,11
Od 2 do 3 ure	0	0	8	12	20	4,3
Od 3 do 4 ure	0	0	9	15	20	4,25
4 ure in več	0	0	13	14	15	4,05

* = povprečen učni uspeh

Tabela 6: Čas rekreativnega ukvarjanja s športom v povezavi z učnim uspehom pri dečkih

	nzd	zd	db	pdb	odl	\bar{x}^*
Od 1 do 2 uri	0	0	8	9	4	3,81
Od 2 do 3 ure	0	2	7	5	4	3,61
Od 3 do 4 ure	0	0	3	5	4	4,08
4 ure in več	0	6	20	20	8	3,55

* = povprečen učni uspeh

Iz Tabele 5 in Tabele 6 razberemo, da je pri dečkih in pri deklicah rekreativnih športnikov povprečni učni uspeh najboljši pri času od dveh pa do štirih ur tedenskega ukvarjanja s športom. Meniva, da do dve uri ukvarjanja s športom meji že na nešportnike, več kot štiri ure pa na aktivne športnike.

4.4. Učni uspeh aktivnih športnic po panogah

Tabela 7: Učni uspeh aktivnih športnic po panogah

	nzd	zd	db	pdb	odl	\bar{x}^*
odbojka		1	14	19	18	4,04
rokomet			2	4	8	4,43
borilne veščine	1			3	1	3,6
atletika			1		2	4,33
ples				1	1	4,5
jahanje				1		4
tenis					1	5

* = povprečen učni uspeh

Glede na število učenk, ki trenirajo določen šport, so atletika, ples, jahanje in tenis neprimerljivi z ostalimi športi. Če omenjene športe izključimo iz raziskave, ugotovimo, da imajo najboljši učni uspeh deklice, ki trenirajo rokomet, najslabšega pa tiste, ki trenirajo borilne veščine. Na tem mestu morava najino hipotezo »**Med aktivnimi športnicami imajo najboljši učni uspeh odbojkarice najslabšega pa učenke, ki trenirajo borilne veščine.**« delno ovreči. Prvi del ne drži, drugi pa.

Gospod Tomislav Stanković meni, da panoga športa ne vpliva na učni uspeh in da je šport le eden izmed mnogih dejavnikov, ki vplivajo na učni uspeh. Če primerjava povprečen učni uspeh aktivnih športnic, ki trenirajo borilne veščine, je le ta še vedno boljši kot povprečni učni uspeh nešportnikov (učenecv in učenk).

4.5. Učni uspeh aktivnih športnikov po panogah

Tabela 8: Učni uspeh aktivnih športnikov po panogah

	nzd	zd	db	pdb	odl	\bar{x}^*
nogomet	0	6	14	16	7	3,56
rokomet	0	0	1	1	1	4
košarka	0	1	3	16	7	4,07
odbojka	0	0	3	2	2	3,86
borilne veščine	0	1	0	2	2	4
smučarji	0	0	0	0	1	5
skoki	0	0	0	1	0	4
motokros	0	1	0	0	0	2

* = povprečen učni uspeh

Podobno situacijo kot Tabela 7 kaže tudi Tabela 8. Če zanemarimo motokros, skoke in smučanje, ki so zaradi števila učenecv, ki trenirajo, neprimerljivi z ostalimi športi, lahko rečemo, da imajo najboljši povprečni učni uspeh košarkaši, najslabšega pa nogometaši. Tudi najino zadnjo hipotezo »**Med aktivnimi športniki imajo najboljši učni uspeh učenci, ki trenirajo rokomet, najslabšega pa nogometaši.**« morava delno ovreči, saj prvi del ne drži, drugi pa drži.

Gospod Danilo Golob je potrdil, da veljajo nogometaši za najmanj inteligentne med športniki. Ni pa znal obrazložiti, zakaj je tako.

5 ZAKLJUČEK

Namen raziskovalne naloge je bil pridobiti čimveč informacij o vplivu športa na učni uspeh. Podatki so bili zbrani s pomočjo anketnega vprašalnika in intervjujev.

Po pregledu osnovnih statističnih podatkov in opravljenih intervjujev sva prišli do naslednjih pomembnejših spoznanj:

- Večina mladih se ukvarja s športom izven šolske obveze.
- Deklice imajo povprečni učni uspeh boljši od dečkov.
- Šport pozitivno vpliva na učni uspeh.
- Najboljši povprečni učni uspeh imajo učenci rekreativni športniki, in sicer tisti, ki se s športom ukvarjajo od dve do štiri ure tedensko.
- Med učence z najboljšim povprečnim učnim uspehom sodijo košarkaši in rokometasice.
- Med učence z najslabšim povprečnim učnim uspehom pa sodijo deklice, ki trenirajo borilne veščine in nogometaske.
- Najbolj priljubljen šport med deklicami aktivnimi športnicami je odbojka, med dečki aktivnimi športniki pa nogomet.

Ob zaključku sva si postavili veliko vprašanj: Zakaj? Zakaj so rekreativci boljši učenci kot aktivni športniki? Zakaj imajo najboljši učni uspeh košarkaši in rokometasice in zakaj najslabšega učenke, ki trenirajo borilne veščine in nogometaske?...

Pri odgovoru na prvo vprašanje bi mogoče ugibali, da je k boljšemu povprečnemu učnemu uspehu prispevala uvedba devetletke. V devetletki se vsi predmeti ocenjujejo s številčnimi ocenami, kar je pripomoglo k dvigu splošnega učnega uspeha.

Drugi dve vprašanji puščava odprti kot možnost za raziskovanje!?

6 POVZETEK

Šport je oblika telesne dejavnosti za krepitev telesne in psihične zmogljivosti. Je eden izmed mnogih dejavnikov, ki vplivajo na učni uspeh. Do kolikšne mere – pa je bilo vprašanje, zaradi katerega je nastala ta raziskovalna naloga.

Treba je vedeti, da je vsak učenec športnik, saj se vsak ukvarja s športom, če ne drugje pri pouku športne vzgoje. V tej nalogi so učenci razdeljeni v tri kategorije: nešportniki, ki se ukvarjajo s športom le v okviru šolske obveze, rekreativni športniki, ki se ukvarjajo s športom tudi izven šolske obveze, vendar ne trenirajo pri kakšnem športnem klubu, in aktivni športniki, ki trenirajo v kakšnem športnem klubu in se tudi sicer ukvarjajo s športom. Oblikovali sva naslednje hipoteze:

- Aktivni športniki imajo v povprečju najboljši učni uspeh.
- Med aktivnimi športnicami imajo najboljši učni uspeh odbojkarice, najslabšega pa učenke, ki trenirajo borilne veščine.
- Med aktivnimi športniki imajo najboljši učni uspeh učenci, ki trenirajo roket, najslabšega pa nogometaši.

Podatke sva zbrali s pomočjo anketnega vprašalnika učencev zadnje triade osnovnih šol Zgornje Savinjske doline in intervjujev trenerjev v klubih, kjer aktivni športniki trenirajo.

Ugotovili sva, da imajo učenci, ki se rekreativno ukvarjajo s športom, v povprečju najboljši učni uspeh, sledijo jim aktivni športniki, najslabši učni uspeh pa imajo nešportniki. Med aktivnimi športnicami imajo najboljši učni uspeh rokometarice, najslabšega tiste, ki se ukvarjajo z borilnimi veščinami. Med aktivnimi športniki pa imajo najboljši učni uspeh košarkarji in najslabšega nogometaši.

V pogovorih s trenerji sva ugotovili, da se v večini klubov ne ukvarjajo z učenim uspehom njihovih varovancev. Večina trenerjev je mnenja, da šport (aktiven ali rekreativen) pozitivno vpliva na učni uspeh, saj si s športom otrok krepi vzdržljivost in vztrajnost ter pridobiva delovne navade, kar pa se odraža tudi na drugih področjih.

7 ZAHVALA

Raziskovalno nalogo sva izpeljali s pomočjo mentoric gospe Nataše Krk in gospe Mateje Tevž Srčič, ki sta naju podpirali skozi vso raziskovalno delo, naju motivirali, dajali napotke, organizirali delo in pomagali tudi pri strokovnem oblikovanju in pisanju vsebine raziskovalne naloge.

Pri anketiranju so sodelovali učenci zadnje triade osnovnih šol: Nazarje, Mozirje, Rečica ob Savinji, Ljubno ob Savinji, Luče in Gornji Grad. Za to pomoč se iskreno zahvaljujeva ravnatelj in ravnateljicam ter učencem omenjenih šol.

Pri intervjujih so nama pomagali: g. Gorazd Sotošek, g. Primož Jelšnik, g. Jaka Mikek, g. Danilo Golob in g. Tomislav Stanković.
Iskrena hvala tudi njim.

Zahvaljujeva pa se tudi gospe Nataši Bele, ki nama je raziskovalno nalogo pregledala in popravila slovnične napake, ter gospe Metki Meh, ki nama je pomagalo pri prevajanju v angleški jezik.

8 PRILOGE

Priloga 1: ANKETA

Spoštovani!

Sva Eva Remic in Urška Plaznik, učenki devetega razreda na OŠ Nazarje. Pripravljava raziskovalno nalogo z naslovom Vpliv športa na učni uspeh. Da bova nalogo izpeljali, kot sva si zadali, potrebujeva tvoje mnenje. Prosiva te, da dosledno izpolniš anketni vprašalnik. Anketa je anonimna, namenjena zgolj v raziskovalne namene.

Že vnaprej se ti zahvaljujema za pomoč!

Starost: _____let Spol: m ž (ustrezno obkroži)

1. Kateri razred obiskuješ? (ustrezno obkroži)

- a) 7. razred b) 8. razred c) 9. razred

2. Kakšen je bil tvoj učni uspeh v lanskem šolskem letu?

- a) nezadosten
b) zadosten
c) dober
d) prav dober
e) odličen

3. Ali se izven rednega pouka ukvarjaš s športom?(obkrožiš lahko samo eno možnost)

- a) ne
b) obiskujem športne interesne dejavnosti (športni krožki v šoli) in (ali) se s športom ukvarjam rekreativno (tek, aerobika, kolesarjenje, košarka, nogomet...)
c) treniram pri športnem klubu

Navodilo za nadaljnje reševanje:

V kolikor si pri 3. nalogi obkrožil možnost a), si z reševanjem zaključil.

Če si obkrožil možnost b), reši sklop 1.

Če pa si obkrožil možnost c), reši sklop 2.

SKLOP 1:

4. S katerim športom se ukvarjaš?

- a) odbojka
- b) košarka
- c) nogomet
- d) atletika
- e) smučanje
- f) smučarski skoki
- g) športno plezanje
- h) jahanje
- i) drugo _____

5. Koliko časa tedensko namenjaš športu (izven rednega pouka)?

- a) Od 1 do 2 uri
- b) Od 2 do 3 uri
- c) Od 3 do 4 ure
- d) 4 ure in več

SKLOP 2:

6. Kateri šport treniraš?

- a) odbojka
- b) košarka
- c) nogomet
- d) smučanje
- e) atletika
- f) smučarski skoki
- g) rokomet
- h) borilne veščine
- i) drugo: _____

7. 7. Koliko časa tedensko namenjaš športu (izven rednega pouka)?

- a) Od 1 do 2 uri
- b) Od 2 do 3 uri
- c) Od 3 do 4 ure
- d) 4 ure in več

Priloga 2: INTERVJUJI S TRENERJI

a) Gorazd Sotošek – Odbojkarški klub KLS Ljubno

- **Kdaj ste se kot otrok začeli resneje ukvarjati s športom (trenirati šport) in s katerim športom?**

S športom sem se začel ukvarjati pri 8 letih, in sicer s plavanjem.

- **Kakšen učni uspeh ste imeli kot osnovnošolec?**

Bil sem odličen.

- **Kako dolgo ste že trener v klubu?**

Trener sem že 9 let.

- **Koliko osnovnošolcev trenira v klubu?**

Okrog 60.

- **Kolikokrat tedensko potekajo treningi?**

Trikrat tedensko.

- **Ali se zanimate za učni uspeh otrok, ki trenirajo pri vas?**

Samoiniciativno ne. Sem pa včasih seznanjen s kakšnimi težavami v šoli. Takrat skušam preprečiti odsotnost s treningov.

- **Analiza je pokazala, da imajo učenci, ki se ukvarjajo s športom izven šole, boljši povprečni učni uspeh, kot tisti, ki se ne ukvarjajo s športom. Kako si to razlagate?**

Učenci, ki se ukvarjajo s športom, si znajo bolje organizirati šolsko delo, so vztrajni in imajo večje sposobnosti učenja in pomnjenja.

b) Primož Jelšnik – Košarkarski klub Nazarje

- **Kdaj ste se kot otrok začeli resneje ukvarjati s športom (trenirati šport) in s katerim športom?**

Zelo kmalu, resno pa pri dvanajstih letih. Kar se tiče pa športa, ni bil en sam. Ukvarjal sem se s planinarjenjem, z igrami z žogo ter smučanjem.

- **Kakšen učni uspeh ste imeli kot osnovnošolec?**

Prav dober.

- **Kako dolgo ste že trener v klubu?**

Sedem let.

- **Koliko osnovnošolcev trenira v klubu?**

Okoli 55. Tu so seveda zajeti od tretjega pa do devetega razreda.

- **Kolikokrat tedensko potekajo treningi?**

Trikrat tedensko.

- **Ali se zanimate za učni uspeh otrok, ki trenirajo pri vas?**

Redno ne kontroliram, ker svoje učence poznam že iz OŠ, saj jih poučujem tudi športno vzgojo.

- **Analiza je pokazala, da imajo učenci, ki se ukvarjajo s športom izven šole, boljši povprečni učni uspeh, kot tisti, ki se ne ukvarjajo s športom. Kako si to razlagate?**

Otrok s športom pridobiva samozavest, delovne navade, vztrajnost, kar se kaže tudi v šoli.

c) Jaka Mikek – Rokometni klub Nazarje

- **Kdaj ste se kot otrok začeli resneje ukvarjati s športom (trenirati šport) in s katerim športom?**

V 6. razredu, s košarko, rokometom in nogometom.

- **Kakšen učni uspeh ste imeli kot osnovnošolec?**

Dober in prav dober.

- **Kako dolgo ste že trener v klubu?**

Šest let.

- **Koliko osnovnošolcev trenira v klubu?**

Okoli 45.

- **Kolikokrat tedensko potekajo treningi?**

Štirikrat tedensko.

- **Ali se zanimate za učni uspeh otrok, ki trenirajo pri vas?**

Ne, razen če mi to zaupa starš.

- **Analiza je pokazala, da imajo učenci, ki se ukvarjajo s športom izven šole, boljši povprečni učni uspeh, kot tisti, ki se ne ukvarjajo s športom. Kako si to razlagate?**

Športniki se priučijo delovnih navad in vztrajnosti, kar se pozna tudi pri učnem uspehu.

d) Danilo Golob – Nogometni klub Velenje

- **Kdaj ste se kot otrok začeli resneje ukvarjati s športom (trenirati šport) in s katerim športom?**

Pri desetih letih, z nogometom.

- **Kakšen učni uspeh ste imeli kot osnovnošolec?**

Prav dober.

- **Kako dolgo ste že trener v klubu?**

Dvajset let.

- **Koliko osnovnošolcev trenira v klubu?**

Imamo več skupin, saj so učenci razdeljeni v skupine po starosti. Osnovnošolcev pa je pri nas okrog 140.

- **Kolikokrat tedensko potekajo treningi?**

Petkrat tedensko, ne glede na vreme.

- **Ali se zanimate za učni uspeh otrok, ki trenirajo pri vas?**

Sam se ne, me pa občasno glede težav obvestijo starši, kdaj tudi iz šole.

- **Analiza je pokazala, da imajo učenci, ki se ukvarjajo s športom izven šole, boljši povprečni učni uspeh, kot tisti, ki se ne ukvarjajo s športom. Kako si to razlagate?**

Z ukvarjanjem s športom se razvijajo delovne navade in predvsem vztrajnost, kar se pozna tudi v šoli.

- **Raziskava je tudi pokazala, da so med športniki nogometaši slabši učenci. Kaj menite o tem?**

Nogometaši so že od nekdaj veljali za manj inteligentne med športniki. Zakaj? Ne vem. Poznam veliko znanih nogometašev, ki so imeli zelo dober učni uspeh. Eden izmed njih je Bojan Prašnikar. Sicer pa, razloge za takšne rezultate vaše raziskave lahko iščemo tudi drugje, ne samo v športu. Mogoče je tudi to razlog, da imajo nogometaši več treningov kot drugi športniki. Res ne bi vedel.

e) Tomislav Stanković – JU-JITSU klub »SAMURAJ« Gornji Grad

- **Kdaj ste se kot otrok začeli resneje ukvarjati s športom (trenirati šport) in s katerim športom?**

Pri desetih.

- **Kakšen učni uspeh ste imeli kot osnovnošolec?**

Odličen.

- **Kako dolgo ste že trener v klubu?**

Štirinajst let.

- **Koliko osnovnošolcev trenira v klubu?**

Od prvega do devetega razreda jih je okrog 60.

- **Kolikokrat tedensko potekajo treningi?**

Od dvakrat do štirikrat tedensko, odvisno od starosti. Mlajši imajo treninge dvakrat, starejši štirikrat.

- **Ali se zanimate za učni uspeh otrok, ki trenirajo pri vas?**

Ne.

- **Analiza je pokazala, da imajo učenci, ki se ukvarjajo s športom izven šole, boljši povprečni učni uspeh, kot tisti, ki se ne ukvarjajo s športom. Kako si to razlagate?**

Športnik se nauči vztrajnosti in pridobi delovne navade, kar se prenese na šolo.

- **Raziskava je pokazala, da imajo deklice, ki trenirajo borilne veščin, slabši učni uspeh kot tiste, ki trenirajo roket. Bi znali to razložiti?**

Dejavnikov, ki vplivajo na učni uspeh, je veliko, menim, da vrsta športa ne vpliva na učni uspeh.

9 VIRI IN LITERATURA

1. KUGONIČ, N. / POKORNY, B. / PETKOVŠEK, A. S. / RIBARIČ LASNIK, C. / ŠTERBENK, E. / PAVŠEK, Z. / STEBLOVNIK, K. 2007. Osnove znanstveno raziskovalnega dela. 6. dopolnjena izdaja, Velenje, ERICo.
2. MARENTIČ-POŽARNIK, B. 2003. Psihologija učenja in pouka. Ljubljana, DZS
3. KOBAL, D. 2000. Temeljni vidiki samopodobe. Ljubljana, Pedagoški inštitut
4. PISTOTNIK, B. 2003. Osnove gibanja. 2. popravljena in dopolnjena izdaja, Ljubljana, Fakulteta za šport Ljubljana
5. Enciklopedija Slovenije. Zv. 13. 1999. Ljubljana, Mladinska knjiga
6. Veliki splošni leksikon. 7. knjiga. 1998. Ljubljana, DZS
7. SELES, A. 1994. Povezanost morfoloških značilnosti in motoričnih sposobnosti z učnim uspehom učencev in učenk od 5. do 8. razreda – diplomsko delo. Ljubljana, Fakulteta za šport.
8. ŠKREBLIN, B. 2006. Vpliv športa na samopodobo učencev predmetne stopnje v osnovni šoli – diplomsko delo. Maribor, Pedagoška fakulteta.
9. ZURC, J. 2006. Gibanje izboljšuje tudi učni uspeh. DELO, 24, str. 20